

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU – 4112-03-01/2012

S/12/008

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

ul. Okopowa 7, 20-022 Lublin

T +48 81 461 31 20, F +48 81 461 31 11

llu@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-112, 20-001 Lublin 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	S/12/008 – Działalność gminy Jarczów w zakresie lokalizacji i wdrażania planowanej budowy zespołu elektrowni wiatrowych.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
Kontroler	Dariusz Rogowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 83685 z dnia 5 listopada 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 1-2)

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Jarczów, ul. 3 Maja 24, 22-664 Jarczów (dalej: „Urząd”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Zdzisław Wojnar, Wójt Gminy Jarczów

(dowód: akta kontroli str. 3, 4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Gmina Jarczów nielegalnie przeniosła na firmę Elektrownia Wiatrowa Kresy I Sp. z o.o. w Warszawie (dalej: „Inwestor”), finansowanie kosztów opracowania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jarczów (dalej: „zmiana Studium”) oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Jarczów dla realizacji farm wiatrowych na terenie sołectwa: Nowy Przeorsk, Przewłoka, Nedeżów, Sowiniec, Gródek Kolonia, Wierszczyca, Gródek, Łubcze (dalej: „Plan miejscowy”), a następnie przyjęła od Inwestora darowiznę w postaci gotowych projektów ww. aktów planistycznych. Było to niezgodne odpowiednio z art. 13 ust. 1 i art. 21 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym¹ (dalej: „upzp”). NIK zwraca uwagę, że dopuszczenie, nawet do dobrowolnego (na podstawie porozumienia) pokrywania przez inwestora tych kosztów może oznaczać również zgodę na wykonanie przez niego (zlecenie wykonania) projektów uchwał oraz dokumentów niezbędnych w procesie planistycznym i tym samym nadmiernie eksponować interesy inwestora.

NIK ocenia jednak, że procedury, określone przepisami upzp i ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko² (dalej: „uiooś”), przy opracowaniu i uchwaleniu zmiany Studium oraz Planu miejscowego były przestrzegane przez organy gminy.

Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko planowanego przedsięwzięcia pn. „Budowa parku elektrowni wiatrowych na terenie gminy Jarczów wraz z infrastrukturą towarzyszącą”, zmierzającego do wydania decyzji ustalającej środowiskowe uwarunkowania dla tego przedsięwzięcia – na skontrolowanym etapie

¹ Dz.U. Nr 80, poz. 717, ze zm.

² Dz.U. Nr 199, poz. 1227, ze zm.

- było również prowadzone z zachowaniem wymogów proceduralnych i zasad, określonych przepisami uiooś.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Jarczów dla realizacji farm elektrowni wiatrowych

Opis stanu
faktycznego

1.1. Dnia 22.02.2010 r. Elektrownia Wiatrowa Kresy I Sp. z o.o. w Warszawie zwróciła się do gminy Jarczów (dalej: „Gmina”) z wnioskiem (pismo DZW/K/27-2010 z 15.02.2010 r.) o zmianę Studium, w granicach określonych w załączniku graficznym do wniosku, na potrzeby związane z budową farmy siłowni wiatrowych pod nazwą „FW Tomaszów Lubelski”.

(dowód: akta kontroli str. 5-7)

Studium uchwalone 29.04.2003 r. (uchwała Nr V/30/03 Rady Gminy Jarczów) nie przewidywało możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych na terenie Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 8-12)

Prace planistyczne rozpoczęto na podstawie uchwały Nr XXXI/170/10 Rady Gminy Jarczów z 25.02.2010 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium dla realizacji farm wiatrowych na terenie sołectwa: Nowy Przeorsk, Przewłoka, Nedeżów, Sowiniec, Gródek Kolonia, Wierszczyca, Gródek, Łubcze.

(dowód: akta kontroli str. 13-14)

Zmiana Studium została sporządzona z zachowaniem wymogów proceduralnych określonych w art. 11 upzp. I tak, kolejno:

- O podjęciu uchwały Nr XXXI/170/10 i przystąpieniu do sporządzenia zmiany Studium poinformowano w ogłoszeniu opublikowanym w prasie miejscowej („Kroniki Tygodnia” wydanie z 16.03.2010 r.) oraz poprzez obwieszczenie, które wywieszono na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu (od 08.03.2010 r.) i zamieszczono w BIP Urzędu (od 12.03.2010 r.), określając formę, miejsce i termin składania wniosków (09.04.2010 r.);

(dowód: akta kontroli str. 15-19)

- Wysłano do wszystkich instytucji i organów, właściwych do uzgadniania i opiniowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, pisemne zawiadomienia o podjęciu uchwały o przystąpieniu do zmiany Studium (pisma z 08.03.2010 r.). W przypadku Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej w Chełmie (dalej: „NOSG”) pisemne zawiadomienie w tej sprawie wysłano 19.01.2011 r.

(dowód: akta kontroli str. 20-31)

Wójt Gminy wyjaśnił, że niedokładnie odczytano przepisy upzp i dopiero podczas procesu opiniowania projektu Studium zauważono, że nie wysłano do NOSG zawiadomienia o przystąpieniu do zmiany Studium. Natychmiast, po stwierdzeniu tego braku, wysłano do tej instytucji odpowiednie zawiadomienie. Nadmienił również, że zawiadomienie do NOSG zostało wysłane przed uchwaleniem przez Radę Gminy zmiany Studium i Planu miejscowego, poza tym NOSG nie przesłał żadnych wniosków do projektów tych dokumentów;

(dowód: akta kontroli str. 32-33)

- Projekt zmiany Studium sporządzono wraz z prognozą oddziaływania na środowisko;
(dowód: akta kontroli str. 132-206)
- 20.12.2010 r. uzyskano od Gminnej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej pozytywną opinię o sporządzonym projekcie zmiany Studium;
(dowód: akta kontroli str. 42-44)
- Projekt zmiany Studium został uzgodniony z Zarządem Województwa Lubelskiego w zakresie jego zgodności z ustaleniami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego oraz Wojewodą Lubelskim w zakresie jego zgodności z ustaleniami programów zawierających zadania rządowe służące realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym;
(dowód: akta kontroli str. 45-48)
- Od 12.01.2011 r. projekt zmiany Studium poddano procedurze opiniowania przez wszystkie właściwe instytucje i organy w zakresie rozwiązań przyjętych w projekcie dokumentu. Wpłynęły dwie opinie negatywne: od Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (pismo znak: IN.III.4113/154/694/11 z 08.06.2011 r.), którą uwzględniono i od RDOŚ (pisma: WSTIII.410.10.2011.KŁ z 04.02.2011 r. i WSTIII.410.69.2011.KŁ z 26.05.2011 r.), której nie uwzględniono. Negatywna opinia projektu zmiany Studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, jak podał RDOŚ, wynikała z braku zgodności identyfikacji uwarunkowań ekofizjograficznych, obszarów problemowych oraz oceny oddziaływań z aktualnym stanem wiedzy o środowisku terenu objętego zmianą oraz terenów otaczających. Uwagi do projektu zmiany Studium dotyczyły m.in.: wyznaczenia terenu pod farmę wiatrową bez uwzględnienia w dostatecznym zakresie wymogów ochrony przyrody w odniesieniu do ptaków (w szczególności orlika krzykliwego, bociana białego) i nietoperzy oraz awifaunistycznych powiązań funkcjonalnych (lęgowiska, żerowiska, trasy migracyjne), bliskiej odległości do terenów zabudowy zagrodowej (uciążliwość w zakresie hałasu i promieniowania niejonizującego, emisji zanieczyszczeń oraz wibracji). Natomiast uwagi do prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń zmiany Studium – w części dotyczącej identyfikacji uwarunkowań ekofizjograficznych dla terenu objętego zmianą, powiązań przyrodniczych z terenami otaczającymi o dominującej funkcji ekologicznej – dotyczyły m.in.: niezgodności z aktualnym poziomem wiedzy o zasobach środowiska i funkcjach ekologicznych (w ocenie organu opiniującego dane z przeprowadzonego w latach 2008 – 2010 monitoringu ornitologicznego były mało wiarygodne, nie dokonano konkretnej oceny negatywnego wpływu na nietoperze, nieprawidłowa ocena oddziaływania ustalonej funkcji na położone w otoczeniu terenów objętych zmianą obszary Natura 2000, brak oceny oddziaływań skumulowanych obu części planowanej farmy wiatrowej na terenie gminy Tomaszów Lubelski i Jarczów oraz z planowanymi farmami w innych gminach w szczególności na populację orlika krzykliwego, nieprawidłowa ocena oddziaływania na środowisko wariantu zerowego – zakładającego brak realizacji ustaleń projektowanego dokumentu).
(dowód: akta kontroli str. 49-76, 84-86)

W związku z negatywną opinią, Elektrownia Wiatrowa Kresy I Sp. z o.o. przedstawiła Wójtowi Gminy stanowisko, przygotowane przez zespół ekspertów, autorów ekofizjografii i prognoz do zmiany Studium i Planu miejscowego z firmy Eko-Efekt Sp. z o.o. w Warszawie i Instytutu Ochrony Środowiska – Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie, zawierające uzasadnienie

nieuwzględnienia wniosków zawartych w ww. opinii RDOŚ (pismo DZW/EWK/72-2011 z 01.07.2011 r.).

Wójt Gminy wyjaśnił, że według przepisów upzp opinie organów i instytucji, w tym i opinia RDOŚ dotycząca projektu zmiany Studium (pismo WSTIII.410.69.2011.KŁ z 26.05.2011 r.), jaki i Planu miejscowego (pismo WSTIII.410.70.2011.KŁ z 26.05.2011 r.) nie jest wiążąca dla organu prowadzącego postępowanie w sprawie uchwalenia aktu planistycznego. Natomiast wnioski i uwagi zawarte w tej opinii były rozpatrywane na etapie prac nad tymi dokumentami. Dodał, że po rozpatrzeniu wniosków i uwag zawartych w opinii oraz po przyjęciu szczegółowych wyjaśnień od projektantów Planu miejscowego i ich stanowiska wobec wniosków i uwag zawartych w opinii RDOŚ, nie poparł argumentów zawartych w tej opinii;

(dowód: akta kontroli str. 77-81, 104)

- Ogłoszono o wyłożeniu projektu zmiany Studium do publicznego wglądu (11.06.2011 r. obwieszczenie wywieszono na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu i opublikowano w prasie miejscowej – „Dziennik Wschodni” oraz 29.06.2011 r. zamieszczono obwieszczenie w BIP Urzędu). W ogłoszeniu wyznaczono termin (18.08.2011 r.), do którego osoby prawne i fizyczne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej mogły wnosić uwagi dotyczące projektu;

(dowód: akta kontroli str. 87-90)

- Od 27.06.2011 r. do 27.07.2011 r. wyłożono do publicznego wglądu projekt zmiany Studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. 01.07.2011 r. zorganizowano dyskusję publiczną nad rozwiązaniami przyjętymi w projekcie zmiany Studium, która odbyła się z udziałem zainteresowanych osób i przedstawicieli inwestora.

(dowód: akta kontroli str. 88, 91-96)

Do projektu zmiany Studium został wniesiony jeden protest przez osobę fizyczną – M.C., w imieniu 71 mieszkańców miejscowości Nedeżów, w którym wnoszący protest sprzeciwiają się budowie elektrowni wiatrowych, wskazując negatywne skutki oddziaływania elektrowni wiatrowych na zdrowie okolicznych mieszkańców i środowisko naturalne (straty środowiskowe i krajobrazowe – zagrożenie dla ekosystemu, emisja hałasu, wibracji i niesłyszalnych dla ucha infradźwięków, efekt ruchomego cienia), spadku wartości nieruchomości oraz wzrostu opłat za energię. Petycja ta została przez Wójta Gminy rozpatrzona negatywnie, gdyż – jak wyjaśnił – w jego ocenie błędne jest twierdzenie zawarte w petycji, jakoby elektrownie wiatrowe negatywnie wpływały na środowisko i na zdrowie ludzi. Wszystkie kraje europejskie przy inwestycjach kierują się przede wszystkim wpływem tych inwestycji na środowisko i zdrowie ludzi. Światowa Organizacja Zdrowia uznała siłownie wiatrowe za najbardziej ekologiczne źródła wytwarzania energii elektrycznej. Poinformował również, że na etapie sporządzania projektów zmiany Studium i Planu miejscowego, zostały rozpatrzone wszystkie punkty przedstawione w petycji, a uzasadnienie ich negatywnego rozpatrzenia zostało ujęte w rozstrzygnięciach stanowiących załączniki do uchwał przyjmujących te akty planistyczne;

(dowód: akta kontroli str. 97-103, 104, 105-131)

- Wójt Gminy przedstawił Radzie Gminy Jarczów projekt zmiany Studium wraz z listą nieuwzględnionych uwag złożonych do ww. projektu (sesja Rady Gminy Jarczów z 25.08.2011 r.).

(dowód: akta kontroli str. 207-228)

Rada Gminy Jarczów, uchwałą Nr VII/35/11 z 25.08.2011 r., uchwaliła zmiany Studium przyjętego uchwałą Nr V/30/03 Rady Gminy Jarczów z 29.04.2003 r., rozstrzygając jednocześnie o sposobie rozpatrzenia nieuwzględnionych przez organ wykonawczy uwag złożonych do projektu zmiany Studium (rozstrzygnięcie Rady Gminy zgodne ze stanowiskiem Wójta Gminy). Załącznikami do ww. uchwały były: tekst i rysunek Studium oraz ww. rozstrzygnięcie. Wprowadzone zmiany Studium dotyczyły m.in. ustalenia możliwości realizacji na terenach: łąk, pastwisk, upraw polowych (pkt. III.7. Studium) inwestycji w zakresie energetyki wiatrowej w strefie, w której dopuszcza się lokalizacje farm wiatrowych (strefa została oznaczona na rysunku Studium). Zostały określone warunki lokalizacji turbin wiatrowych (m.in.: zachowanie odległości co najmniej 50 m od dróg publicznych i 200 m od lasu, maksymalna wysokość wieży – 105 m i skrajnego punktu wirnika w pozycji pionowej – 165 m nad poziom terenu oraz maksymalna moc nominalna elektrowni – 2MW).

(dowód: akta kontroli str. 229, 230-395)

Projekt zmiany Studium, stosownie do art. 5 upzp, opracował zespół projektowy, w którego skład wchodziły osoby wpisane na listę okręgowej izby urbanistów, uprawnionych do projektowania przestrzeni w skali regionalnej i lokalnej lub kierowania zespołem prowadzącym takie projektowanie.

(dowód: akta kontroli str. 231)

Wójt Gminy, stosownie do art. 12 ust. 2 upzp, przedstawił wojewodzie (Lubelski Urząd Wojewódzki Delegatura w Zamościu) uchwałę o uchwaleniu zmiany Studium wraz z załącznikami oraz dokumentację prac planistycznych w celu oceny ich zgodności z przepisami prawnymi. Uchwała została pozytywnie zaopiniowana.

(dowód: akta kontroli str. 396-398)

Dla projektu zmiany Studium przeprowadzono strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko, wymaganą art. 46 pkt 1 w zw. z art. 50 uiooś. Postępowanie to zostało przeprowadzone, zgodnie z zasadami i procedurą określoną przepisami artykułów 51 – 54 uiooś. I tak:

- uzgodniono z RDOŚ (pismo RDOŚ-06-WST.III.7041/42/10/kł z 30.03.2010 r.) i Lubelskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym³ (pismo DNS-NZ.700/52/10 z 18.03.2010 r.) zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- sporządzono prognozę oddziaływania na środowisko do projektu zmiany Studium (I wersja ze stycznia 2011 r., II wersja – poprawiona z kwietnia 2011 r. sporządzona w Instytucie Ochrony Środowiska – Państwowym Instytucie Badawczym w Warszawie i Eko-Efekt Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie),
- poddano projekt Studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko opiniowaniu przez RDOŚ i PPIS. PPIS ten projekt zaopiniował pozytywnie (postanowienie ONS-NZ.700/8/2011 z 28.01.2011 r.), natomiast RDOŚ zaopiniował negatywnie (pismo WSTIII.410.69.2011.KŁ z 26.05.2011 r.) – patrz str. 4-5 wystąpienia pokontrolnego,
- zapewniono możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu (działania organu w zakresie przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zmiany Studium oraz czynności procedury planistycznej dotyczącej sporządzenia zmiany Studium były podejmowane łącznie, poprzez zamieszczenie informacji o nich we wspólnych publikacjach, a także

³ Według art. 58 uiooś, w brzmieniu obowiązującym w dacie uzgadniania przez Gminę zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko, Organem Państwowej Inspekcji Sanitarnej właściwym w sprawach opiniowania i uzgadniania projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko, był państwowy wojewódzki inspektor sanitarny.

jednoczesne wyłożenie do publicznego wglądu oraz przyjmowanie uwag i wniosków⁴).

(dowód: akta kontroli str. 34-38, 57-58, 64-76, 132-206)

Gmina nie sporządziła pisemnego podsumowania, o którym mowa w art. 55 ust. 3 uioo⁵ i nie przekazała do RDOŚ i PPIS przyjętej zmiany Studium.

(dowód: akta kontroli str. 400-403)

1.2. Dnia 22.02.2010 r. Elektrownia Wiatrowa Kresy I Sp. z o.o. w Warszawie zwróciła się do Gminy z wnioskiem (pismo DZW/K/23-2010 z 09.02.2010 r.) o zmianę miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy, w granicach określonych w załączniku graficznym do wniosku, na potrzeby związane z budową farmy siłowni wiatrowych pod nazwą „FW Tomaszów Lubelski”.

(dowód: akta kontroli str. 421-422)

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Jarczów uchwalony 15.12.2003 r. (uchwała Nr IX/51/03 Rady Gminy Jarczów) nie przewidywał możliwości lokalizacji na terenie Gminy elektrowni wiatrowych.

(dowód: akta kontroli str. 423-426)

Wójt Gminy w wyjaśnieniach z 15.11.2012 r. podał, że do Gminy nikt inny poza firmą Elektrownia Wiatrowa Kresy I Sp. z o.o. nie złożył wniosku o zmianę planu miejscowego na potrzeby lokalizacji urządzeń wytwarzających energię, w tym realizacji farm wiatrowych. Dodał również, że do Urzędu nie wpłynęła żadna korespondencja od innych inwestorów, ani nie prowadził rozmów z innymi podmiotami, poza Elektrownią Wiatrową Kresy I Sp. z o.o., z zakresu lokalizacji farm wiatrowych.

(dowód: akta kontroli str. 723-724)

Procedurę uchwalenia Planu miejscowego rozpoczęto na podstawie uchwały Nr XXXI/171/10 Rady Gminy Jarczów z 25.02.2010 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Jarczów.

(dowód: akta kontroli str. 427-428)

Plan miejscowy sporządzono zgodnie z procedurą określoną w art. 17 upzp. I tak, kolejno:

- O podjęciu ww. uchwały Nr XXXI/171/10 i przystąpieniu do sporządzenia Planu miejscowego poinformowano poprzez obwieszczenie wywieszone na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu (od 08.03. do 10.04.2010 r.) i zamieszczone w BIP Urzędu (od 12.03.2010 r.) oraz ogłoszenie opublikowane w prasie miejscowej („Kroniki Tygodnia” wydanie z 16.03.2010 r.), określając formę, miejsce i termin (09.04.2010 r.) składania wniosków;

(dowód: akta kontroli str. 429-431)

- Wysłano do wszystkich instytucji i organów właściwych do uzgadniania i opiniowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego pisemne zawiadomienia o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzenia Planu miejscowego (pisma z 08.03.2010 r.). W przypadku Nadbużańskiego Oddziału

⁴ Zgodnie z art. 54 ust. 3 uioo zasady wnoszenia uwag i wniosków oraz opiniowania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin określają przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

⁵ Do przyjętego aktu planistycznego dołącza się pisemne podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informacje, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione: ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko; opinie właściwych organów, zgłoszone uwagi i wnioski; wyniki postępowania dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone; propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Straży Granicznej w Chelmie pisemne zawiadomienie w tej sprawie wysłano 19.01.2011 r. Przyczyny zwłoki w zawiadomieniu NOSG o przystąpieniu do sporządzenia Planu miejscowego były tożsame z tymi, dotyczącymi zmiany Studium – patrz wyjaśnienia Wójta Gminy str. 3 wystąpienia pokontrolnego;
(dowód: akta kontroli str. 432-436)

- Projekt Planu miejscowego sporządzono wraz z prognozą oddziaływania na środowisko;

(dowód: akta kontroli str. 437-447, 575-675)

- Sporządzono prognozę skutków finansowych uchwalenia Planu miejscowego, zakładającą, że budowa elektrowni wiatrowych, w okresie 10 lat od uchwalenia Planu miejscowego, zasili budżet Gminy z tytułu podatku od nieruchomości o kwotę 10,9 mln zł. Dokument opracował zespół autorski, w którego skład wchodziły osoby będące członkami Okręgowej Izby Urbanistów w Warszawie;

(dowód: akta kontroli str. 452-461)

- 20.12.2010 r. uzyskano od Gminnej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej pozytywną opinię o sporządzonym projekcie Planu miejscowego;

(dowód: akta kontroli str. 42-44)

- Od 12.01.2011 r. projekt Planu miejscowego poddano procedurze opiniowania przez właściwe instytucje i organy. Wpłynęła jedna opinia negatywna – od RDOŚ (pisma: WSTIII.410.11.2011.KŁ z 07.02.2011 r. i WSTIII.410.70.2011.KŁ z 26.05.2011 r.) – opinii nie uwzględniono. Negatywna opinia projektu Planu miejscowego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, jak podał RDOŚ, wynikała z braku zgodności identyfikacji uwarunkowań ekofizjograficznych, obszarów problemowych oraz oceny oddziaływań z aktualnym stanem wiedzy o środowisku terenu objętego zmianą oraz terenów otaczających. Uwagi do projektu Planu miejscowego dotyczyły m.in. tego, że: wyznaczony teren funkcyjny pod farmę wiatrową otoczony jest cennymi terenami przyrodniczymi (obszary Natura 2000, rezerwat przyrody Las Lipowy w Uroczysku Bukowiec, obszar ostoi ptasiej PL 141 Buczyny Grzędy Sokalskiej), nie uwzględnienia w dostatecznym zakresie wymogów ochrony przyrody w odniesieniu do populacji orlika krzykliwego, bociana białego i nietoperzy oraz awifaunistycznych powiązań funkcjonalnych, bliskiej odległości do terenów zabudowy zagrodowej. Natomiast uwagi do prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń Planu miejscowego dotyczyły m.in.: niezgodności z zakresem rzeczowym ustalonym w art. 51 uiooś. oraz z aktualnym poziomem wiedzy o zasobach środowiska i funkcjach ekologicznych (w ocenie organu opiniującego dane z przeprowadzonego w latach 2008 – 2010 i skorygowanego w 2011 r. monitoringu ornitologicznego były mało wiarygodne), niedokonania konkretnej oceny negatywnego wpływu na ptaki i nietoperze, nieprawidłowej oceny oddziaływania ustalonej funkcji na położone w otoczeniu terenów objętych planem obszary Natura 2000, braku oceny wpływu hałasu emitowanego przez elektrownie na ludzi;

(dowód: akta kontroli str. 462-490)

W związku z negatywną opinią projektu Planu miejscowego i prognozy oddziaływania na środowisko, Inwestor przedstawił Wójtowi Gminy stanowisko, sporządzone przez firmę Eko-Efekt Sp. z o.o. w Warszawie i Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie, oraz wykonawcę projektu Planu miejscowego – BUDOPLAN Sp. z o.o. w Warszawie, zawierające uzasadnienie nieuwzględnienia wniosków zawartych w ww. opinii RDOŚ (pismo Inwestora z 01.07.2011 r., znak: DZW/EWK/72-2011 i pismo BUDOPLAN Sp.

z o.o. z 01.07.2011 r., znak: L.dz. EWK I.02/06/11) – patrz wyjaśnienia Wójta Gminy str. 5 wystąpienia pokontrolnego;

(dowód: akta kontroli str. 77-81, 82-83)

- Projekt Planu miejscowego został uzgodniony ze wszystkimi właściwymi organami i instytucjami, tj. z: Wojewodą Lubelskim, Zarządem Województwa Lubelskiego, Zarządem Powiatu Tomaszowskiego, Lubelskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, PPIS, Powiatowym Zarządem Dróg w Tomaszowie Lubelskim, Wojewódzkim Sztabem Wojskowym w Lublinie, NOSG, Delegaturą Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w Lublinie oraz Wojewódzkim Zarządem Melioracji i Urządzeń Wodnych w Lublinie;

(dowód: akta kontroli str. 491-500)

- Uzyskano zgodę Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi⁶ na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze 23,2456 ha gruntów rolnych (klas I – III) położonych na terenie Gminy (w sześciu sołectwach: Gródek, Gródek Kolonia, Łubcze, Nedeżów, Sowiniec i Wierszyczca), przewidzianych w projekcie Planu miejscowego pod lokalizację siłowni wiatrowych (19,3234 ha) oraz tereny dróg dojazdowych do siłowni wiatrowych i pod poszerzenie istniejących dróg (3,9222 ha);

(dowód: akta kontroli str. 501, 503-513)

- Uzyskano zgodę Marszałka Województwa Lubelskiego⁷ na przeznaczenie w projekcie Planu miejscowego gruntów leśnych na cele nieleśne o powierzchni 0,1975 ha położonych na terenie Gminy (niestanowiących własności Skarbu Państwa), z przeznaczeniem pod tereny dróg zbiorczych i wewnętrznych niezbędnych do obsługi farm wiatrowych;

(dowód: akta kontroli str. 502, 514-517)

- 01.07.2011 r. upubliczniono w BIP Urzędu ogłoszenie Wójta Gminy o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu Planu miejscowego. Poza tym, obwieszczenie to zostało wywieszone (w dniach: 06.07.2011 r. – 05.08.2011 r.) na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu, a także opublikowanie w miejscowej prasie – „Tygodnik Zamojski” wydanie z 06.07.2011 r.;

(dowód: akta kontroli str. 518-521)

- Od 14.07.2011 r. do 04.08.2011 r. wyłożono do publicznego wglądu projekt Planu miejscowego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko;

(dowód: akta kontroli str. 520)

- W ogłoszeniu wyznaczono termin (19.08.2011 r.), do którego osoby prawne i fizyczne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej mogły wnosić uwagi dotyczące projektu Planu miejscowego;

(dowód: akta kontroli str. 520)

- 01.08.2011 r. zorganizowano dyskusję publiczną nad przyjętymi w projekcie Planu miejscowego rozwiązaniami, która odbyła się z udziałem zainteresowanych osób, Wójta Gminy, przedstawicieli inwestora i projektanta;

(dowód: akta kontroli str. 522-525)

Do projektu Planu miejscowego w trakcie wyłożenia, w wyznaczonym terminie został wniesiony protest przez osobę fizyczną – M.C., w imieniu mieszkańców miejscowości Nedeżów (petycja ta była rozpatrywana w Urzędzie zarówno w postępowaniu w sprawie uchwalenia zmiany Studium, jak i Planu miejscowego) – patrz str. 5 wystąpienia pokontrolnego;

⁶ Decyzja Nr DZ.tr.057-602-434/11 z dnia 23.11.2011 r.

⁷ Decyzja Nr RŚ.7151.96.2011.KK z dnia 20.10.2011 r.

- Wójt Gminy przedstawił Radzie Gminy Jarczów projekt Planu miejscowego wraz z listą nieuwzględnionych uwag złożonych do ww. projektu (sesja Rady Gminy Jarczów z 08.12.2011 r.).

(dowód: akta kontroli str. 526-543)

Rada Gminy Jarczów, uchwałą Nr XI/52/11/35/11 z 08.12.2011 r., uchwaliła plan miejscowy dla realizacji farm wiatrowych na terenie sołectwa: Nowy Przeorsk, Przewłoka, Nedeżów, Sowiniec, Gródek Kolonia, Wierszczyca, Gródek, Łubcze, stwierdzając jego zgodność ze Studium. Rada Gminy rozstrzygnęła jednocześnie o sposobie rozpatrzenia nieuwzględnionych przez organ wykonawczy uwag złożonych do projektu planu (załącznik nr 3 do uchwały) oraz o sposobie realizacji, zapisanych w planie, inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej, które należą do zadań własnych gminy, oraz zasadach ich finansowania (zał. nr 4). Ww. rozstrzygnięcie Rady Gminy było zgodne z przedstawionym stanowiskiem Wójta Gminy. Rysunki planu sporządzone w skali 1:2000, na których oznaczono granice obszaru objętego ustaleniami planu stanowiły zał. nr 1 i 2 do ww. uchwały. Plan miejscowy przewidywał (§ 15) tereny o przeznaczeniu podstawowym pod lokalizację 18 elektrowni wiatrowych wraz z towarzyszącą im infrastrukturą techniczną i komunikacyjną (oznaczone symbolami od 1PEW do 18 PEW). Zostały także określone parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy (m.in.: maksymalna wysokość wieży – 105 m i skrajnego punktu wirnika w pozycji pionowej – 165 m nad poziom terenu, maksymalna moc nominalna elektrowni wiatrowej – 2MW).

(dowód: akta kontroli str. 544-574)

Projekt Planu miejscowego, stosownie do art. 5 upzp, opracował zespół autorski, w którego skład wchodziły osoby będące członkami Okręgowej Izby Urbanistów w Warszawie.

(dowód: akta kontroli str. 545)

Wójt Gminy, stosownie do art. 20 ust. 2 upzp, przedstawił wojewodzie (Lubelski Urząd Wojewódzki Delegatura w Zamościu) uchwałę o uchwaleniu Planu miejscowego wraz z załącznikami oraz dokumentacją prac planistycznych w celu oceny ich zgodności z przepisami prawnymi. Uchwała została pozytywnie zaopiniowana.

(dowód: akta kontroli str. 396, 397, 399)

Dla projektu Planu miejscowego przeprowadzono strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko, wymaganą art. 46 pkt 1 uiooś. Postępowanie to zostało przeprowadzone, zgodnie z zasadami i procedurą określoną przepisami artykułów 51 – 54 uiooś. I tak:

- uzgodniono z RDOŚ (pismo RDOŚ-06-WST.III.7041/43/10/kł z 30.03.2010 r.) i PPIS (pismo ONS-NZ.700/26/10 z 30.03.2010 r.) zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko,
  - sporządzono prognozę oddziaływania na środowisko do projektu Planu miejscowego (I wersja ze stycznia 2011 r., II wersja – poprawiona z kwietnia 2011 r., sporządzona w Instytucie Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie i Eko-Efekt Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie),
  - poddano projekt Planu miejscowego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko opiniowaniu przez RDOŚ i PPIS. PPIS ten projekt zaopiniował pozytywnie (postanowienie ONS-NZ.700/9/2011 z 10.02.2011 r.), natomiast RDOŚ zaopiniował negatywnie (pismo WSTIII.410.70.2011.KŁ z 26.05.2011 r.)
- patrz str. 8-9 wystąpienia pokontrolnego,

- zapewniono możliwości udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko⁸.

(dowód: akta kontroli str. 448-451, 575-675)

Przyjęty przez Radę Gminy Jarczów Plan miejscowy wraz z pisemnym podsumowaniem, o którym mowa w art. 55 ust. 3 uiooś, nie został przekazany (obowiązek z art. 55 ust. 4 uiooś) do RDOŚ i PPIS.

(dowód: akta kontroli str. 400-403)

1.3. Urząd posiadał następujące opracowania planistyczne dotyczące zmiany Studium i Planu miejscowego:

- *„Opracowanie ekofizjograficzne do projektów zmian studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin Tomaszów Lubelski i Jarczów oraz miejscowych planów zagospodarowanie przestrzennego zespołu elektrowni wiatrowych”* – lipiec 2010 r., sporządzone przez Instytut Ochrony Środowiska w Warszawie i Eko-Efekt Sp. z o.o. w Warszawie;

(dowód: akta kontroli str. 676-712)

- *„Ocena oddziaływania na środowisko z uwagi na emisję hałasu dla farmy wiatrowej zlokalizowanej na terenie gminy Jarczów”* – grudzień 2010 r. sporządzone przez Eko-Efekt Sp. z o.o. w Warszawie i Profon Acoustics;

(dowód: akta kontroli str. 713-716)

- Raport końcowy z badań w sezonie 2008 – 2010 pt. *„Monitoring ornitologiczny projektowanej farmy wiatrowej Tomaszów Lubelski”* – marzec 2010 r., sporządzony przez zespół obserwatorów terenowych i pomoc merytoryczną pod kierownictwem prof. dr hab. Piotra Tryjanowskiego;

(dowód: akta kontroli str. 717-720)

- *Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Jarczów* (dwie wersje: ze stycznia 2011 r. i z kwietnia 2011 r.) – Instytut Ochrony Środowiska w Warszawie i Eko-Efekt Sp. z o.o. w Warszawie;

(dowód: akta kontroli str. 132-206)

- *„Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Jarczów na terenie sołectwa: Nowy Przeorsk, Przewłoka, Nedeżów, Sowiniec, Gródek Kolonia, Wierszyczca, Gródek, Łubcze”* (dwie wersje: ze stycznia 2011 r. i z kwietnia 2011 r.) – Instytut Ochrony Środowiska w Warszawie i Eko-Efekt Sp. z o.o. w Warszawie;

(dowód: akta kontroli str. 575-675)

- *„Prognoza skutków finansowych uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Jarczów dla realizacji farm wiatrowych na terenie sołectwa: Nowy Przeorsk, Przewłoka, Nedeżów, Sowiniec, Gródek Kolonia, Wierszyczca, Gródek, Łubcze”* – 2011 r., wykonana przez BUDPLAN Sp. z o.o. w Warszawie.

(dowód: akta kontroli str. 452-461)

Wójt Gminy w wyjaśnieniach z 15.11.2012 r. podał, że Gmina nie wykonywała, ani nie zlecała wykonania analiz, opinii, ekspertyz w związku z uchwaleniem zmiany Studium i Planu miejscowego na potrzeby lokalizacji farm wiatrowych, gdyż był tylko jeden wniosek o zmianę studium i planu. Poinformował również, że gotowe projekty

⁸ Działania organu w zakresie przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Planu miejscowego oraz czynności procedury planistycznej dotyczącej sporządzenia tego dokumentu były podejmowane łącznie, poprzez zamieszczenie informacji o nich we wspólnych publikacjach, jednocześnie wyłożenie do publicznego wglądu oraz przyjmowanie uwag i wniosków.

zmiany Studium i Planu miejscowego oraz inne dokumenty niezbędne w procesie planistycznym (prognozy oddziaływania na środowisko, opracowanie ekofizjograficzne, monitoring ornitologiczny dla projektowanej farmy wiatrowej, ocena oddziaływania na środowisko z uwagi na emisję hałasu dla farmy wiatrowej, prognoza skutków finansowych uchwalenia planu) zostały wykonane przez Inwestora i na jego koszt, w ramach porozumienia zawartego przez Gminę z Inwestorem 16.03.2010 r.

(dowód: akta kontroli str. 723-724)

Gmina, w związku z uchwaleniem zmiany Studium i Planu miejscowego, poniosła koszty w łącznej kwocie 2.519,40 zł, które były związane z publikacją ogłoszeń w prasie i zapłatą wynagrodzenia członkom Gminnej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej za udział w jej posiedzeniu.

(dowód: akta kontroli str. 724, 725-744)

Gminna Komisja Urbanistyczno – Architektoniczna w sprawach planowania i zagospodarowania przestrzennego (dalej: „Komisja”) została powołana zarządzeniem Nr 33/10 Wójta Gminy z dnia 13.12.2010 r. W jej skład wchodził: Jerzy Zawisław – Sekretarz Gminy (Przewodniczący Komisji), Tadeusz Mucha – Kierownik Referatu Rozwoju Gospodarczego Urzędu (Sekretarz Komisji), Andrzej Rabiega – architekt, członek Okręgowej Izby Urbanistów (Członek Komisji), Zdzisław Sobuś – architekt, członek Okręgowej Izby Architektów (Członek Komisji) i Marcin Kozłowski – architekt, członek Okręgowej Izby Architektów (Członek Komisji). Zadaniem Komisji było koordynowanie prac nad planowaniem i zagospodarowaniem przestrzennym, organizację i jej tryb działania określał regulamin pracy Gminnej Komisji Urbanistyczno – Architektonicznej.

(dowód: akta kontroli str. 39-41)

Dnia 16.03.2010 r. zostało zawarte porozumienie pomiędzy Gminą i firmą Elektrownia Wiatrowa Kresy I Sp. z o.o. w Warszawie w sprawie współdziałania w opracowaniu zmiany studium i planu miejscowego gminy Jarczów w obrębach miejscowości: Nowy Przeorsk, Przewłoka, Nedeżów, Sowiniec, Gródek Kolonia, Wierszczyca, Gródek, Łubcze w zakresie możliwości ulokowania zespołów elektrowni wiatrowych. Mocą porozumienia Inwestor zobowiązał się do pokrycia kosztów związanych z opracowaniem zmiany studium i planu miejscowego, jak również poprawek tych dokumentów wynikających z uwzględnienia opinii, uzgodnień, protestów i wniosków zgłaszanych w trakcie procedury uchwalania ww. dokumentów w ilości i formie wynikającej z upzp, w tym m.in. kosztów: pozyskiwania materiałów i dokumentów planistycznych oraz do przygotowania wszelkich zawiadomień, komunikatów, ogłoszeń związanych z procedurą, opracowania ekofizjografii, prognoz oddziaływania na środowisko, prognozy skutków finansowych uchwalenia planu miejscowego i innych opracowań wynikłych z opinii oraz uzgodnień uzyskanych w trakcie prac nad studium i planem miejscowym. Inwestor zobowiązał się także do nieodpłatnego (darowizną) przekazania projektu studium i planu miejscowego (zarówno w wersji pierwotnej, jak i po kolejnych poprawkach) na własność gminy Jarczów z prawem do bezpłatnego wykorzystania. Postanowiono również, że Gmina nabędzie ww. prawa do studium i planu miejscowego z chwilą uzyskania od wojewody oceny zgodności tych dokumentów z przepisami prawnymi oraz po podpisaniu przez Strony stosownego protokołu przekazania tych praw wraz z określeniem ich wartości.

(dowód: akta kontroli str. 721-722)

Zgodnie z postanowieniami ww. porozumienia, protokolarnego przekazania przez Inwestora i odbioru przez Gminę Studium dokonano 01.10.2011 r., określając jego wartość wraz z prognozami na kwotę 60.778,69 zł. Natomiast Plan miejscowy został

przekazany Gminie 26.11.2012 r., a jego wartość wraz z prognozami została określona na kwotę 63.178,69 zł (protokół przekazania projektu Planu miejscowego – bez określenia wartości tego opracowania – był sporządzony 05.01.2011 r.).
(dowód: akta kontroli str. 745-749)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Niezgodne z prawem (art. 13 ust. 1 i art. 21 upzp), mimo że dobrowolne (na mocy porozumienia z 16.03.2010 r.), uzgodnienie przeniesienia z Gminy na Inwestora finansowania kosztów sporządzenia dokumentów planistycznych i w konsekwencji tego porozumienia przyjęcie od Inwestora darowizny w postaci gotowych projektów aktów planistycznych, których wartość wyceniono łącznie na kwotę 123.957,38 zł, z tego: zmiana Studium – 60.778,69 zł, Plan miejscowy – 63.178,69 zł.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 upzp koszty sporządzenia studium obciążają budżet gminy. Według art. 21 ww. ustawy koszty sporządzenia planu miejscowego obciążają budżet gminy, z zastrzeżeniem ust. 2. Zgodnie z art. 21 ust. 2 pkt 4) koszty sporządzenia planu miejscowego obciążają inwestora realizującego inwestycję celu publicznego – w części, w jakiej jest on bezpośrednią konsekwencją zamiaru realizacji tej inwestycji.

Osobą odpowiedzialną za ww. nieprawidłowości jest Wójt Gminy – Zdzisław Wojnar.

(dowód: akta kontroli str. 721-722, 723-724, 745-749)

Wójt Gminy wyjaśnił, że infrastruktura związana z budową elektrowni wiatrowych, taka jak drogi i kable służące do przesyłania energii elektrycznej, wypełniają dyspozycję art. 6 ustawy o gospodarce nieruchomościami i stanowi inwestycje celu publicznego a inwestor może sfinansować plan miejscowy, w części dotyczącej jego inwestycji rozumianej jako cel publiczny. Powołując się na wyroki sądów administracyjnych, dodał również, że żaden przepis nie wyłącza możliwości finansowania pokrycia kosztów sporządzenia dokumentów planistycznych ze środków innych niż budżet gminy (gmina nie może domagać się ponoszenia i pokrywania tych kosztów poza przypadkami przewidzianymi w art. 21 ust. 2 upzp). Poza tym wyjaśnił, że jego działania uzyskiwały pełną akceptację ze strony Rady Gminy, która była w sposób rzetelny informowana o podejmowanych działaniach, w tym również o finansowaniu dokumentów planistycznych przez inwestora. Podał, że głównymi argumentami przemawiającymi za akceptacją takiego rozwiązania było pozyskanie inwestora, który poprzez inwestycje stworzy lepsze warunki rozwojowe dla Gminy i jej mieszkańców (wyższe dochody Gminy, dodatkowe dochody mieszkańców z czynszów dzierżawnych terenów przeznaczonych pod inwestycje), co pozwoli na większe zaspakajanie potrzeb zbiorowych mieszkańców w zakresie infrastruktury, oświaty, kultury itp. Podkreślił także, że Elektrownia Wiatrowa Kresy I Sp. z o.o. była zainteresowana, jako jedyny inwestor, realizacją inwestycji elektrowni wiatrowych i mimo pełnej jawności, żaden inny inwestor nie wyraził zainteresowania budową elektrowni wiatrowych na terenie Gminy. Dodał również, że on i Rada Gminy decydując się na taką a nie inną formę uchwalenia planu, kierowała się także obawą narażenia się na zarzut niegospodarności w sytuacji, gdyby wydatkowano znaczne kwoty na zmianę planu, a inwestor z różnych względów zrezygnowałby z realizacji inwestycji, co wiązałoby się

z poniesieniem straty po stronie Gminy bez uzyskania jakiejkolwiek korzyści w zamian.

(dowód: akta kontroli str. 750-755)

Poza tym, Wójt Gminy oświadczył, że żadne działki rolne będące jego własnością, własnością jego żony, dzieci i rodzeństwa, a także pracowników Urzędu nie zostały wytypowane pod lokalizację masztów wiatracznych. O tym, że żadne działki rolne będące jego własnością oraz własnością radnych Gminy nie zostały wytypowane pod lokalizację masztów wiatracznych, oświadczył również Piotr Kowalski – Przewodniczący Rady Gminy (pisemne oświadczenia z 21.11.2012 r.).

(dowód: akta kontroli str. 756, 757)

2. Gmina nie wykonała obowiązku wynikającego z przepisów art. 55 ust. 3 i 4 uiooś, dotyczącego sporządzenia pisemnego podsumowania o sposobie uwzględnienia wyników strategicznej oceny oddziaływania na środowisko i nie przekazała do RDOŚ i PPIS przyjętych aktów planistycznych.

Zgodnie z art. 55 ust. 4 uiooś organ opracowujący projekt dokumentu przekazuje przyjęty dokument wraz z podsumowaniem, o którym mowa w ust. 3, właściwym organom, o których mowa w art. 57 i 58.

Osobą odpowiedzialną za ww. nieprawidłowość jest Tadeusz Mucha – Kierownik Referatu Rozwoju Gospodarczego Urzędu. Wyjaśnił on, że ten obowiązek, cyt. „(...) umknął uwadze podczas czytania zapisów ustawy o planowaniu przestrzennym”.

(dowód: akta kontroli str. 400-403, 417-420)

Pisemne podsumowania do zmiany Studium i Planu miejscowego Gmina sporządziła 21.11.2012 r. (w trakcie niniejszej kontroli) i tego samego dnia, wraz z przyjętymi aktami planistycznymi, przekazała do PPIS i RDOŚ.

(dowód: akta kontroli str. 404-416)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę na nieuzasadnioną zwłokę Wójta Gminy w pisemnym zawiadomieniu Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej w Chełmie o podjęciu 25.02.2010 r. przez Radę Gminy Jarczów uchwał nr: XXXI/170/10 w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium (obowiązek wynikający z art. 11 pkt 2 upzp), XXXI/171/10 w sprawie przystąpienia do sporządzenia Planu miejscowego (art. 17 pkt 2 upzp). Obowiązek ten wykonał dopiero 19.01.2011 r., tj. blisko po 11 miesiącach od dnia podjęcia tych uchwał.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości w działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko planowanego przedsięwzięcia i wydania decyzji ustalającej środowiskowe uwarunkowania dla tego przedsięwzięcia

Opis stanu
faktycznego

Dnia 22.02.2012 r. do Urzędu wpłynął wniosek firmy Elektrownia Wiatrowa Kresy I Sp. z o.o. w Warszawie (pismo DZW/EWKI/19-2012 z 21.02.2012 r.) o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na budowie parku elektrowni wiatrowych na terenie gminy Jarczów wraz z infrastrukturą towarzyszącą (dalej: „przedsięwzięcie” lub „inwestycja”). Do wniosku dołączono

dokumenty wymienione w art. 74 ust. 1 pkt 2, 3 i 6 uiooś, tj. kartę informacyjną przedsięwzięcia (dalej: „KIP”), kopie map ewidencyjnych i wypisy z rejestru gruntów (obejmujące przewidywany teren, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie, oraz obejmujące obszar, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie), a także mapę z oddziaływaniem akustycznym przedsięwzięcia. KIP (wersja z lutego 2012 r.) załączona do wniosku wymagała uzupełnienia danych⁹. Po ich uzupełnieniu przez wnioskodawcę, KIP (wersja z marca 2012 r.) zawierała informacje określone art. 3 ust. 1 pkt 5 uiooś.

(dowód: akta kontroli str. 758-774)

Postępowanie administracyjne w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla ww. przedsięwzięcia (dalej: „decyzja środowiskowa”) zostało wszczęte przez Wójta Gminy 27.02.2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 775-779)

Planowane przedsięwzięcie, według KIP, polegało na budowie parku wiatrowego o mocy 32,4 MW składającego się z 18 turbin wiatrowych o mocy 1,8 MW każda oraz o maksymalnej wysokości 145 m n.p.t. wraz z infrastrukturą towarzyszącą (drogi dojazdowe, zjazdy i platformy; podziemne połączenia kablowe SN pomiędzy siłowniami; teletechniczna, podziemna instalacja światłowodowa; wprowadzenie mocy podziemnym kablem SN do abonenckiej stacji transformatorowej).

(dowód: akta kontroli str. 770)

Inwestycja ta, według § 3 ust. 1 pkt 6b rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko¹⁰, kwalifikowała się do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Zgodnie z art. 64 ust. 1 uiooś, Wójt Gminy wystąpił (27.02.2012 r.) do RDOŚ i PPIS o opinie na temat konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla planowanego przedsięwzięcia oraz, co do zakresu ewentualnego raportu o oddziaływaniu tej inwestycji na środowisko (dalej: „Raport”).

(dowód: akta kontroli str. 780-781, 784-785)

Wójt Gminy, po przeanalizowaniu przedłożonej dokumentacji przez wnioskodawcę, kierując się uwarunkowaniami, o których mowa w art. 63 ust. 1 uiooś¹¹ oraz biorąc pod uwagę, wymagane art. 64 ust. 3 uiooś, opinie RDOŚ i PPIS¹², postanowieniem RRG-6220.6.12 z 04.05.2012 r., stwierdził obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla planowanej inwestycji oraz ustalił zakres Raportu (stwierdził, że zakres Raportu ma być zgodny z wymaganiami określonymi w art. 66 uiooś i jednocześnie wskazał zagadnienia, które w Raporcie należy w szczególności uwzględnić).

(dowód: akta kontroli str. 783, 786-795, 796-807)

Zgodnie z art. 63 ust. 5 uiooś, po wydaniu postanowienia stwierdzającego obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i określającego

⁹ RDOŚ, na etapie wydawania opinii, co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i konieczności sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko oraz jego zakresu dla ww. przedsięwzięcia, wskazał na potrzebę uzupełnienia KIP o dane dotyczące: odległości turbin od zabudowy, wyliczeń zapotrzebowania na wodę, surowce, materiały, paliwa i energię na etapie realizacji budowy, ilości wprowadzanych do środowiska substancji lub energii przy zastosowaniu rozwiązań chroniących środowisko z uwzględnieniem etapu realizacji, eksploatacji i likwidacji (pismo z 07.03.2012 r., znak: WST.III.4240.27.2012.JO).

¹⁰ Dz.U. Nr 213, poz. 1397

¹¹ Zgodnie z art. 63 ust. 1 uiooś obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko dla planowanego przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko stwierdza, w drodze postanowienia, organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, uwzględniając łącznie uwarunkowania wymienione w tym przepisie.

¹² Opinie: RDOŚ (z 27.04.2012, znak: Nr WST.III.4240.27.2012.JO) i PPIS (z 11.04.2012 r., znak: ONS-NZ.700/16/2012) stwierdzające obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko i określające zakres Raportu.

zakres Raportu, Wójt Gminy zawiesił postępowanie w sprawie wydania decyzji środowiskowej do czasu przedłożenia przez wnioskodawcę Raportu (postanowienie RRG.6220.14.2012 z 03.07.2012 r.)

(dowód: akta kontroli str. 808-810, 811-812)

Dnia 25.09.2012 r. wpłynął do Urzędu wniosek Inwestora (pismo z 24.09.2012 r., znak: DZW/EWKI/163-2012) o dokonanie zmiany nazwy przedsięwzięcia na: „Budowa parku elektrowni wiatrowych na terenie gminy Jarczów wraz z infrastrukturą towarzyszącą o łącznej mocy 30,6 MW”. Przyczyną tej zmiany – rezygnacji z jednej elektrowni, jak podał we wniosku Inwestor, było zidentyfikowanie podczas obserwacji w 2012 r. w jej pobliżu stanowiska lęgowego orlika krzykliwego i jego żerowiska oraz stwierdzenie, w ramach prowadzonego monitoringu susła i chomika, obecności kolonii chomika europejskiego (cztery osobniki) w miejscu planowanej budowy drogi dojazdowej, placu montażowego tej elektrowni. W tym samym dniu, Inwestor przedłożył do Urzędu Raport (opracowanie z września 2012 r.).

(dowód: akta kontroli str. 813-815, 816-827)

W związku z przedłożeniem przez Inwestora Raportu, Wójt Gminy postanowieniem (znak: RRG.6220.17.2012 z 01.10.2012 r.) podjął zawieszone postępowanie w sprawie wydania decyzji środowiskowej.

(dowód: akta kontroli str. 828-830)

Dnia 04.10.2012 r. (pismo z 01.10.2012 r. znak: RRG.6220.20.2012), na podstawie art. 77 ust. 1 pkt 1 uiooś, Wójt Gminy złożył do RDOŚ wniosek o uzgodnienie warunków realizacji przedsięwzięcia (do wniosku załączył Raport). Jednocześnie, na podstawie art. 77 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy, zasięgnął od PPIS opinii dotyczącej warunków realizacji przedsięwzięcia (pismo z 01.10.2012 r. znak: RRG.6220.21.2012 – data wpływu pisma do PPIS 03.10.2012 r.).

(dowód: akta kontroli str. 831, 833)

PPIS pozytywnie zaopiniował realizację Inwestycji (pismo z 11.10.2012 r., znak: ONS-NZ.700/33/2012). RDOŚ uznał, że Raport nie dostarcza informacji pozwalających na sformułowanie środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięcia i zwrócił się do Wójta Gminy (pismo z 07.12.2012 r., znak: WOOŚ.4242.88.2012.KPA) o uzupełnienie Raportu o dodatkowe informacje i wyjaśnienia¹³.

(dowód: akta kontroli str. 832, 834-839)

Wójt Gminy wezwał Inwestora (pismo z 12.12.2012 r., znak: RRG.6220.36.2012) do złożenia uzupełnień i wyjaśnień do Raportu, w zakresie zgodnym z uwagami RDOŚ.

(dowód: akta kontroli str. 840-846)

Na skontrolowanym etapie (okres od 27.02.2012 r. do 18.12.2012 r.) prowadzonego w Urzędzie postępowania w sprawie wydania decyzji środowiskowej, stosownie do art. 79 ust. 1 uiooś, Wójt Gminy zapewnił możliwość udziału społeczeństwa

¹³ Uwagi RDOŚ do Raportu zostały ujęte w 36 punktach, dotyczyły one m.in.: doprecyzowania niektórych zapisów; uzupełnienia braków w dokumentacji; przeprowadzenia dodatkowych analiz i dostarczenia ich wyników; lakonicznej oceny oddziaływania na środowisko wariantu alternatywnego inwestycji; zastosowania różnych metod przy ocenie wariantu alternatywnego i wybranego do realizacji; braku informacji nt. monitoringu hałasu na etapie budowy; braku danych i analizy poziomu potencjalnych oddziaływań przedsięwzięcia na poszczególne elementy środowiska i krajobraz w fazie budowy, funkcjonowania i likwidacji oraz oddziaływań skumulowanych; niejasnej metodyki oceny oddziaływania na środowisko; niespójności informacji dotyczącej korytarza migracyjnego w Raporcie i raporcie z monitoringu omiotologicznego; braku analizy kolizyjności przedsięwzięcia ze stanowiskami archeologicznymi i wpływu realizacji inwestycji na projekt utworzenia Archeologicznego Parku Kulturowego (Łubcze-Hubinek-Posadów) oraz na parki krajobrazowe i obszary chronionego krajobrazu w otoczeniu; konieczności przeprowadzenia ponownej analizy wg ustalonego potencjalnego zasięgu przestrzennego oddziaływania farmy na ptaki i nietoperze; konieczności przeprowadzenia dodatkowych, uzupełniających badań terenowych, w celu stwierdzenia faktycznej liczebności gatunków nietoperzy – zgodnie z przyjętą metodyką, oraz analizy potencjalnego wpływu lokalizacji farmy wiatrowej na liczebność nietoperzy (w szczególności dotyczyło to okresu największej aktywności nietoperzy tj. sierpień-październik, przeprowadzono 6 kontroli a należało przeprowadzić 12.

w procedurze oceny oddziaływania tego przedsięwzięcia na środowisko, w tym na zasadach określonych art. 33 uiooś, podając do publicznej wiadomości informacje dotyczące prowadzonego postępowania¹⁴ m.in. o:

- przystąpieniu do przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko,
- wszczęciu postępowania,
- przedmiocie decyzji, która ma być wydana w sprawie,
- organie właściwym do wydania decyzji oraz organach właściwych do wydania opinii i dokonania uzgodnień,
- możliwościach zapoznania się z dokumentacją sprawy (wniosek o wydanie decyzji wraz z wymaganymi załącznikami, wymagane przez przepisy postanowienia Wójta Gminy oraz stanowiska innych organów dostępne w terminie składania uwag i wniosków) oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu,
- możliwości, sposobie i miejscu składania uwag i wniosków,
- organie właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków.

(dowód: akta kontroli str. 847-873)

W dniu 29.06.2012 r. do Urzędu wpłynął protest od osoby fizycznej – M.C. (złożony w imieniu 143 mieszkańców Gminy) przeciwko budowie farmy wiatrowej na terenie Gminy. Protestujący wskazywali na negatywne skutki oddziaływania elektrowni wiatrowych na: zdrowie mieszkańców, środowisko naturalne, elementy krajobrazowe i kulturowe (m.in. kolidowanie z projektowanym Archeologicznym Parkiem Kulturowym), a także wyrazili obawę o spadek wartości nieruchomości i ograniczenie praw z ich korzystania.

(dowód: akta kontroli str. 874-877)

Wójt Gminy poinformował M.C. (pismo z 06.07.2012 r., znak: RRG.6220.15.2012), że protest mieszkańców Gminy, złożony w ramach postępowania z udziałem społeczeństwa, zostanie rozpatrzony i przedstawiony w uzasadnieniu do decyzji środowiskowej. Przypomniał również, o wydanym (na ówczesnym etapie) postanowieniu w sprawie zawieszenia postępowania do czasu przedłożenia przez Inwestora Raportu oraz poinformował, że po dostarczeniu Raportu zostanie przeprowadzona powtórna procedura z udziałem społeczeństwa (konsultacje społeczne), podczas której społeczeństwo będzie mogło zapoznać się z dokumentacją sprawy.¹⁵

(dowód: akta kontroli str. 878-879)

Wójt Gminy, w toku prowadzonego postępowania o wydanie decyzji środowiskowej, wydał dwa postanowienia dopuszczające dwie organizacje ekologiczne (na ich wniosek), tj.: Fundację Instytut Kajetana Koźmiana w Warszawie (z 05.04.2012 r., znak: RRG-6220/4/12) i Stowarzyszenie Na Rzecz Mieszkańców oraz Ochrony Środowiska Przyrodniczego i Kulturowego Gminy Jarczów (z 09.10.2012 r., znak

¹⁴ Podanie do publicznej wiadomości następowało poprzez ogłoszenia na: tablicy ogłoszeń i publikacji w BIP Urzędu, tablicach ogłoszeń sołectw w Gminie: Przewłoka, Nedeżów, Wierszycza, Sowiniec, Gródek, Kolonia Gródek, Łubcze, Nowy Przeorsk. Z uwagi na to, że część przedsięwzięcia zlokalizowana jest na terenie gminy Tomaszów Lubelski (podziemne kable SN i abonentka stacja transformatorowa) oraz, że będzie oddziaływać również na obszary położone w ww. gminie i gminie Łaszczów, obwieszczenia umieszczano również na: tablicy ogłoszeń i w BIP Urzędu Gminy Tomaszów Lubelski, tablicach ogłoszeń sołectw w gminie Tomaszów Lubelski: Ruda Wołowska, Chorażanka, Majdan Górny, Przeorsk, tablicy ogłoszeń i w BIP Urzędu Gminy Łaszczów, tablicy ogłoszeń sołectwa Podolów w gminie Łaszczów.

¹⁵ Art. 85 ust. 2 pkt 1 lit a) uiooś stanowi, że uzasadnienie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, niezależnie od wymagań wynikających z przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, powinno zawierać, w przypadku gdy została przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, informacje o przeprowadzonym postępowaniu wymagającym udziału społeczeństwa oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę, i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

RRG-6220.24.2012), do udziału na prawach strony w przedmiotowym postępowaniu.¹⁶

(dowód: akta kontroli str. 880-895)

Dnia 25.10.2012 r. Stowarzyszenie Na Rzecz Mieszkańców oraz Ochrony Środowiska Przyrodniczego i Kulturowego Gminy Jarczów skierowało do Wójta Gminy wniosek, cytując: „o wydanie odmownej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia (...)”, przede wszystkim z uwagi na zbyt bliskie (ok. 400 m) umiejscowienie elektrowni wiatrowych od domów mieszkalnych. Poza tym, wnioskodawca wskazał na występujące w Raporcie, w jego ocenie, braki i niejasne zapisy, a także stwierdził, że Raport nie jest bezstronny i wszelkie wątpliwości wynikające z zawartych w nim informacji, np. ujemny wpływ na zdrowie, awifaunę, klimat akustyczny i krajobraz autorzy Raportu interpretują na korzyści inwestycji.

(dowód: akta kontroli str. 896-901)

Dnia 18.12.2012 r. do Urzędu wpłynęło pismo z Fundacji Instytut Kajetana Koźmiana w Warszawie, w którym Prezes Instytutu poinformował, że dokumentacja środowiskowa (m.in. Raport) dotycząca realizowanego w Gminie parku elektrowni wiatrowych KRESY I została uznana przez ekspertów Instytutu za przykład wnikliwie i wszechstronnie przygotowanej dokumentacji dotyczącej oddziaływania inwestycji na środowisko.

(dowód: akta kontroli str. 896-901)

W dniu zakończenia czynności kontrolnych w Urzędzie, tj. 18.12.2012 r. prowadzone przez Wójta Gminy postępowanie w sprawie wydania decyzji środowiskowej było w toku – na etapie wezwania Inwestora do poprawy i uzupełnienia treści Raportu.

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁷, wnosi o:

1. Ponoszenie kosztów sporządzenia aktu planistycznego lub jego zmiany ze środków własnych budżetu Gminy, zgodnie z art. 13 i art. 21 upzp.
2. Sporządzanie pisemnego podsumowania, o którym mowa w art. 55 ust. 3 uiooś i niezwłoczne jego przekazywanie wraz z przyjętym aktem planistycznym do właściwych organów, stosownie do art. 55 ust. 4 uiooś.

¹⁶ Zgodnie z art. 44 ust. 1 uiooś organizacje ekologiczne, które powołując się na swoje cele statutowe, zgłaszają chęć uczestniczenia w określonym postępowaniu wymagającym udziału społeczeństwa, uczestniczą w nim na prawach strony.

¹⁷ Dz.U. z 2012 r., poz.82

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, dnia 10 stycznia 2013 r.

Kontroler
Dariusz Rogowski
główny specjalista k.p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Lublinie

Dyrektor
Adam Pęziół

.....
podpis

.....
podpis